

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-334-7-34>

PLACE OF CRIME AND CONTROL OVER THE TERRITORY IN DECISIONS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

МІСЦЕ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ ТА КОНТРОЛЬ НАД ТЕРИТОРІЄЮ В РІШЕННЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Yuzheka R. S. **Южека Р. С.**

*postgraduate student of the third
educational and scientific level of higher
education
"Doctor of Philosophy" at the Department
of Criminal Law Disciplines
Educational and Scientific Institute of Law
and Innovative Education
Dnipropetrovsk State University of Internal
Affairs,
member of the Public Organization "Union
of Educators of Ukraine"
Dnipro, Ukraine
orcid.org/0009-0007-6031-4182*

*аспірант третього освітньо-наукового
рівня вищої освіти «доктор філософії»
кафедри кримінально-правових дисциплін
Навчально-науковий інститут права та
інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
член Громадської організації «Спілка
освітян України»
м. Дніпро, Україна
orcid.org/0009-0007-6031-4182*

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) є однією з найвпливовіших правових інстанцій у світі, відповідальною за захист прав людини на території Європейського континенту. Однією з ключових проблем, яку вирішує суд, є встановлення відповідальності за порушення прав людини, що відбулися на території, де контроль над нею спірний або обмежений.

Визначення місця вчинення злочину має критичне значення для Європейського суду з прав людини, оскільки воно визначає, яка держава або територіальна юрисдикція буде відповідальною за розгляд справи та захист прав людини. Врахування місця вчинення є важливою передумовою встановлення юрисдикції суду над конкретною справою [1, с. 213].

Засновуючись на принципах міжнародного права, юрисдикція суду з прав людини поширюється на держави-члени Ради Європи. Однак необхідно визначити, чи має ЄСПЛ юрисдикцію в конкретній справі з порушення прав людини. Це передбачає визначення місця вчинення злочину, тобто де саме сталися порушення прав людини, і чи підпадає це місце під юрисдикцію одного з держав-членів Ради Європи.

Особливо складно встановити місце вчинення злочину, коли контроль над територією спірний або обмежений, наприклад, у випадках

збройних конфліктів, окупації або нестабільного політичного режиму. В таких ситуаціях з'являються додаткові виклики для встановлення юрисдикції та відповідальності.

Місце вчинення злочину може впливати на визначення винних сторін у справі. Якщо злочин був вчинений на території, яка підпадає під юрисдикцію певної держави, то відповідальність може бути покладена на представників цієї держави або її військових сил [1, с. 221].

Також місце вчинення злочину може впливати на наявність доказів у справі. У випадках, коли контроль над територією обмежений, збирання доказів може бути ускладненим, що вимагає додаткових зусиль з боку суду та сторін у справі. Крім того, ЄСПЛ звертає увагу на відповідність порушень прав людини міжнародним стандартам, тому місце вчинення злочину може впливати на оцінку, чи були порушені ці стандарти.

Узагальнюючи, місце вчинення злочину є вирішальним елементом у справах, які розглядає Європейський суд з прав людини. Врахування цього фактору є важливим для забезпечення справедливості, встановлення відповідальності та захисту прав людини на територіях, де контроль над ними спірний або обмежений. Такі рішення сприяють підвищенню якості правосуддя та міжнародної захисту прав людини.

Контроль над територією є критичним аспектом у рішеннях Європейського суду з прав людини, оскільки впливає на встановлення відповідальності за порушення прав людини та забезпечення їх захисту. Це особливо актуально в умовах збройних конфліктів, окупації територій або інших складних обставин, коли держава не може забезпечити ефективний контроль над своєю територією [2, с. 270].

Коли контроль над територією держави є спірним або обмеженим через збройний конфлікт, окупацію або інші обставини, встановлення відповідальності за порушення прав людини стає складнішим завданням. В таких умовах держава може втрачати здатність ефективно діяти на певних територіях, що впливає на забезпечення прав людини.

ЄСПЛ прагне встановити, чи були вжиті всі можливі заходи для захисту прав людини, незалежно від обставин. Це означає, що навіть у випадках, коли держава не має повного контролю над територією через збройний конфлікт або інші зовнішні фактори, вона все ще несе відповідальність за захист прав людини на тих територіях, які перебувають під її контролем.

Також ЄСПЛ аналізує вплив зовнішніх факторів, таких як окупація або втручання сторонніх держав, на порушення прав людини на території певної держави. Суд намагається встановити, чи були порушення прав людини спричинені зовнішніми діями та чи забезпечувались необхідні заходи для їх запобігання чи припинення.

Ускладненість контролю над територією не повинна ставати на заваді справедливому судочинству та забезпеченню захисту прав людини. ЄСПЛ докладає зусиль, щоб у всіх обставинах встановити відповідальність за порушення прав людини та захистити права потерпілих [3, с. 59].

Тому, контроль над територією впливає на встановлення юрисдикції та відповідальності за порушення прав людини. ЄСПЛ активно аналізує ситуації, де контроль над територією є спірним або обмеженим, та здійснює ретельний аналіз вжиття заходів для захисту прав людини, незважаючи на зовнішні фактори. Такі рішення допомагають забезпечити справедливість та захист прав людини в умовах складних політичних та військових ситуацій.

Підсумовуючи, можемо сказати, що місце вчинення злочину та контроль над територією відіграють важливу роль у рішеннях Європейського суду з прав людини. Встановлення юрисдикції та відповідальності за порушення прав людини залежить від того, де саме сталися порушення та хто контролює територію. У випадках спірного контролю чи збройних конфліктів, визначення місця вчинення може бути складним завданням.

ЄСПЛ прагне забезпечити справедливість та захист прав людини незалежно від обставин. Судові рішення аналізують, чи були вжиті всі можливі заходи для захисту прав людини та який вплив мали зовнішні фактори. Контроль над територією не повинен ставати перешкодою для захисту прав людини, але, навпаки, є ключовим елементом для встановленні відповідальності за порушення прав людини.

Отже, ретельний аналіз місця вчинення та контролю над територією допомагає Європейському суду з прав людини приймати обґрунтовані рішення, спрямовані на забезпечення справедливості, захист прав людини та відповідність міжнародним стандартам.

Література:

1. Завгородній В.А. Вплив практики Європейського суду з прав людини на юридичну діяльність в Україні: теоретичний, методологічний і прикладний аспекти : монографія. В.А. Завгородній. Дніпро: ДДУВС, 2020. 536 с.
2. Сорока О.О. Деякі питання застосування практики ЄСПЛ (кримінально-правовий аспект). *Право і суспільство*. 2014. № 1–2. С. 267–272.
3. Чубенко А. А. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на нормотворчу діяльність Верховної Ради України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 5. Т. 1. С. 57–60.